ALLEEN MAAR NAAMGEVING

door S. H. Waringa

In het M.A.B. van oktober 1968 heeft collega *Sj. Muller* een artikel gewijd aan de begripsbepaling van het woord administratie. Hij komt daarbij tot de konklusie dat wij, accountants en andere administratieve funktionarissen, ruim tien jaar aan het woord administratie een inhoud verbinden die in de praktijk en bij anderen dan de genoemde funktionarissen weinig of geen weerklank vindt. Trouwens de vraag is of zelfs in de theorie deze „alles omvattende" begripsbepaling aan haar trekken komt. Het is zo, lijkt mij, dat na het uitsteken van de voelhorens een zeer snelle terugtrekking op het van ouds vertrouwde gebied der administratie plaatsvindt.

Voor mij zelf houd ik altijd een indeling in drie niveaus aan, nl.:

1 de informatieverzorging, omvattende alles wat er zich in een organisatie om de informatieverstrekking heen afspeelt;
2 de administratie, die een onderdeel is van de informatieverzorging, en die zich bezig houdt met registraties c.a. die zowel kwantitatief als in waarde luiden, betrekking hebben op feitelijke toestanden, uit welk niveau nog weer een ondergroep kan worden gelicht, nl:
3 de boekhouding, de hoofdzakelijk in geldwaarde gevoerde registratie van bezittingen, schulden en eigen vermogen.

Tussen de niveaus bestaat uiteraard samenhang; er zijn zelfs overgangsterreinen aan te wijzen en een wederzijdse afhankelijkheid is in vele gevallen onmiskenbaar. Dit neemt echter niet weg dat elk niveau zijn eigen fisionomie heeft. Het wil mij voorkomen dat er, indien men uitgaat van het niveau „boekhouding", een afnemende affiniteit, specifieke en algemene deskundigheid, alsmede afnemende praktische bemoeienis van de zijde van de „comptabel geschoolden" valt te konstateren, t.a.v. gebieden van informatieverzorging die worden toegevoegd indien respektievelijk de onder 2 en 1 bedoelde niveaus in beschouwing worden betrokken.

Een dergelijke onderscheiding spreekt voor buitenstaanders aan, geeft aansluiting op hun voorstelling van zaken en vermijdt dat de indruk wordt gevestigd dat de administratieve funktionaris zich met alles wil bemoeien. Bij de gedachtengang van *Muller* kan ik me dan ook geheel aansluiten.

Enige aanvulling op het aangehaalde artikel lijkt wel op haar plaats, in verband waarmee de titel „Alleen maar Naamgeving" werd gekozen. Het wil mij nl. voorkomen dat het nuttig is dat de mogelijke invloed van *Muller's* opmerkingen in andere zin ook eens naar voren wordt gebracht.

Voor een dergelijke beschouwing moeten we terugvallen op een begripsbepaling - veel gehanteerd, weinig gekritiseerd - van een nog respektabeler leeftijd dan die van de administratie. Het betreft die van het woord accountant, zijnde „de deskundige op het gebied van .... en de administratieve organisatie". En zie daar het verband accountant en administratie.

Het ligt voor de hand zich bij het historische zinnetje af te vragen in welke mate het begrip „deskundig" moet worden genuanceerd. Te dezer plaatse lijkt een behandeling daarvan weinig zinvol. Voor goed begrip merk ik echter op, dat ik

„deskundig" hier interpreteer als „het hebben van een bijzondere kennis, waarmee in de praktijk kan worden geopereerd".

Zou de jongere definitie van administratie (= totaliteit der informatieverzorging) de juiste worden geacht, dan betekent dit dat de accountant deskundig, in voorgaande zin, zou zijn op het totale gebied der informatieverzorging. Misschien heeft niemand zich de konsekwentie ooit gerealiseerd, immers deze uiterste konsekwentie heeft in de praktijk amper kunnen werken, behalve wellicht in die gevallen waarin de accountant als organisatie-adviseur met computertoepassingen in aanraking is gekomen die zich niet bewogen op het van ouds onder „administratie" begrepen gebied.

Het aanvaarden van de begripsbepaling, zoals die in de toelichting op het studieprogramma voor administratieve organisatie is opgenomen, betekent dat de bezinning een heel andere zijde zou moeten opgaan dan *Muller* stelt. Dan gaat het niet meer om het aanpassen van de naam aan de inhoud, maar om aanpassing van de inhoud aan de naam. Het in overeenstemming brengen van de kennis met het uit de ruime begripsbepaling voortvloeiende te beheersen terrein, betekent zonder meer uitbreiding van kennis. Dat moet nog verdere konsekwenties op de opleiding hebben dan ik in een ander artikel heb gesuggereerd.[1]) Misschien dat alleen al om opportuniteitsredenen de naamsaanpassing de voorkeur zal krijgen. Naamsaanpassing kan echter nog een ander gevolg hebben. Bezinning op de vraag wat wel en wat niet het terrein van de accountant is lijkt daaraan nauw verbonden. Juist op het terrein van de computertoepassingen lijkt het gewettigd eens vast te stellen wat wel en niet accountantswerkzaamheden zijn. Men denke alleen maar aan afsplitsing van bepaalde, soms door accountants maar veeleer door anderen verrichte werkzaamheden met onderbrenging daarvan in een naamloze vennootschap, waarbij uiteraard de begrenzing van doorslaggevende betekenis is.

Muller moge in deze bespiegeling bijval zien voor zijn opvatting, zulks echter onder de uiting van enige twijfel ten aanzien van het punt dat het alleen maar naamgeving zou zijn.

Wij ontvingen dit artikel van de heer Waringa kort voordat zijn ziekte een aanvang nam. Deze ziekte leidde helaas tot zijn overlijden op 7 februari j.l. Wij plaatsen dit artikel en spreken gaarne onze dank uit voor de vele bijdragen die de heer Waringa aan ons Maandblad heeft gegeven. *(Red.)*

---

[1]) S. H. Waringa, Naklanken van een negende; M.A.B. maart 1968.